

# VEDETE FRAGEDE...

## Succesul „bibelou de porțelan”

*Sincronii... La început a fost Fugaru...*



M-am întâlnit cu câțiva tineri care poartă, totuși, deși nu deopotrivă, aceeași dulce, grea și fragilă povară : succesul. Nu mi-a fost dat să-i judec, să-i clasific, să pun pecete : valoare certă sau calpă. I-am luat așa cum sînt : oameni care vor și reușesc să spună ceva prin intermediul muzicii ușoare. N-am avut intenția să le discut creația, și nici să-i definesc, prețios, într-un portret literar ; de fapt, i-am lăsat să se autoprezinte, surprinzându-i cu ajutorul aparatului de fotografiat și al carnetului de notițe.

1. *Sincron*, una dintre primele orchestre de tineret autentice... Întîi a fost Cornel Fugaru, compozitor și animator, apoi orchestra sa de muzică „beat”. Un început agitat, mici drame... Asta era prin anul 1964. Mai apoi, pe rînd, un premiu de muzică „beat” în Bulgaria, două filme de lungimi progresive, trei discuri cu diametre crescînde, patru deplasări în Polonia, multe turnee prin țară, numeroase emisiuni T.V., nenumărate melodii imprimate la radio. De curînd, orchestra s-a reprofilat într-o nouă formulă de *rhythm and blues*. Dar să ne reamintim : sînt cei care au interpretat primele prelucrări de muzică populară : „Alunelu”, „Hăulita de la Gorj”, „Morarul”, „Ana Lugojana”, „Pocnind din bici”. De fapt, *Sincronii* sînt vii prin polivalență, prin capacitatea de a se reînnoi mereu, de a



*Luminița Dobrescu. Cheia succesului: „Doar băieții sînt de vină”*

se verifica în raport cu alte genuri, cu alte soluții. Firesc, întreagă această energie încapă greu într-un stas.

— Înainte de a ieși în scenă — spune Cornel Fugaru — ni se dau sfaturi de tot felul, ca să fim „pe placul publicului”. Numai că „sfătuitoarii” presupun un alt public decît cel pe care îl întîlnim noi, și pe care, totuși, îl cunoaștem destul de bine, cu elanurile, cu preferințele și chiar cu fixațiile lui. Și atunci, ce și cum să cîntăm? Noi am vrea să cîntăm nu o singură dată pe lună, întîmplător, undeva... Ne dorim, avem nevoie, pentru ritmul evoluției noastre, de un contact permanent cu spectatorii tineri, în așa fel încît să aflăm mereu de la ei ce și cum le place... Să atingem tonalitatea și ritmul pe care îl doresc. Să fim, pe cît posibil, cu gustul lor, sincroni...

## 2. Unde o fi *Luminița Dobrescu* ?

La radio o prind cu mult mai lesne decît la telefon.

E la Galați, cîntă la Iași, are un concert la Cluj, n-a venit de la Oradea, a plecat la Constanța...

E în București !

Are impuritate la radio, concert la Sala Floreasca, e la Electrecord, la Televiziune, la O.S.T.A....

E acasă !

Învată, are de repetat, exersează, se pregătește, caută, face, încearcă, lucrează....

E la telefon ! Stil... telegrafic :

— Debutul în 1963. De-atunci ? Discuri, imprimări la radio, emisiuni la T.V., turnee în țară, recitaluri și Festivaluri. Distincții ? Premiul III la Sofia, Premiul III la Constanța, și, mai presus de toate, „Cerbul de aur”, la Brașov.

Luminița e obișnuită cu „fișele” reportericești : celebritatea...

— Proiecte ?

— Discuri, imprimări la radio, emisiune T.V. de revelion, turnee prin țară, recitaluri și, din nou la Brașov, la „Cerbul de aur”, de data asta hors-concours... Cu un recital.

— Cheia succesului ?

— ... „Doar băieții sînt de vină !”...

3. Acest băiețuș, pe care costumul de scenă pare încă „haină-de-mers-în-vizită-la-bunici”, acest băiețuș onest și blind — la fel în culisele Sălii Palatului, ca solist „cap de afiș”, cum era, în urmă cu zece ani, într-un atelier, ca ajutor mecanic — este *Dorin Anastasiu*.



*Dorin Anastasiu: Publicul nu e dornic numai de „Ala-bala-șa-la-la“*

*Sergiu Cioiu: un cântăreț controversat*



— În comuna Bujorul, din județul Galați, unde am cântat, de curînd, la „bis“, publicul mi-a cerat „Merți, Bécaud!“... Și eram într-un sat! Vedeți, publicul nu-i dornic doar de la „ala-bala-șa-la-la“, cum se crede. Melodiile din repertoriul meu sînt în majoritate piese lirice, de atmosferă.

Publicul simte și apreciază sinceritatea sa adolescentină. Confirmarea vine scară de scară, la concertul Teatrului „Ion Vasilescu“ (*De la Bach la Tom Jones*), în care micro-recitalul său se bucură de mult succes. Bucurîndu-se discret, nu uită să adreseze un gând de recunoștință profesoarei sale, Florica Orăscu, de la care a învățat, la Școala Populară, multe din tainele muzicii ușoare.

Alte amintiri? Festivalurile studențești, turneele prin U.R.S.S. și prin țară, imprimările, discul, și, ca un leit-motiv, emoțiile. Emoțiile care îl însoțesc, credincioase, de doi ani, zi de zi, cîntec de cîntec, de la debutul său, la „Emoții în premieră“.

4. Nu are chipul ideal de tînar din visurile fetelor și nici glasul încîntător care să le îmbie la reverii. În schimb, știe să rotunjească o melodie într-o sferă fermecată și bizară, în care lucrurile cotidiene, banale, capătă un relief nou, neobișnuit.

Cîntecele sale, pe care le iubește cu pasiune, sînt miniaturi dramatice șlefuite cu mi-



*Uasile Uasilache jr.: Un zîmbet are miraculoase efecte de vitalizare*

gală, trădînd actorul, dăruit total vorbelor pe care le pronunță, le joacă, le cîntă: *Sergiu Cioiu*.

Concurența este îndrăcită, iar elasticitatea comparației, pentru el, împovărătoare. Fiindcă e la îndemîna oricui să-l asemene, dezavantajos, cu Brel, Bécaud, Pascal... Ar trebui asemuit cu sine însuși.

— Sînt un cîntăreț controversat. Uneori aplaudat, cînd intru în scenă, alteori cînd ies... Cîte un spectator mai adastă un timp cu gîndul la cele auzite, altul se mai întrebă de ce mi-am aruncat haina pe jos, la un concert... N-aș fi crezut să irite atîta, o biată haină... E dificil să fii pe placul tuturor spectatorilor, deopotrivă. Și totuși...

— Ai cîntat și melodii proprii?

— „Trec fetele, toamna”... Nu sînt compozitor. Încerc doar să-mi Țes un soi de plasă muzicală, în care să-mi duc vorbele. Vorbele mele, către ascultător... Dar melodiile lui Al. Mandi, pe care le-am cîntat, le-am simțit de parcă ar fi fost ale mele: „Glasul tău”, „Poarta sărutului”, „Vîntule”, „Merçi Bécaud”, „Venise vremea”...

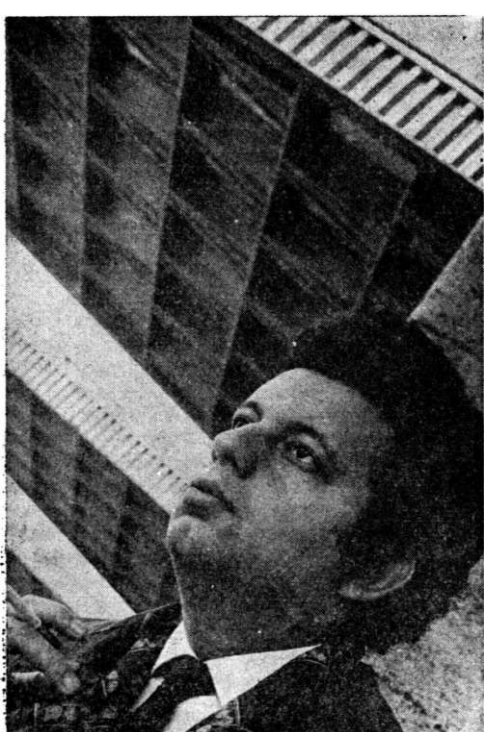
— „Îți mulțumesc”.

5. Dacă-i adevărat că surîsul întinereste, dacă-i adevărat că un zîmbet are miraculoase efecte de vitalizare, atunci acest om, stăpîn al surîsului, este un tonic. Plăcerea de a-l întîlni o egalează pe aceea de a-i asculta melodiile, vioaie, senine... melodioase. Mă primește atent și cald, cum primește și sutele de scrisori ce i se adresează din toată țara: *Uasile Uasilache jr.* A colindat în lung și în lat, împreună cu S. Patraulea și S. Grigorescu, în căutare de tinere talente. Cei selecționați străbat cu el primele „trepte de lansare”, spre „Steaua fără nume”.

Vorbește cu înflăcărare despre muzica ușoară românească, despre tinerii interpreți, fie soliști, fie membri ai unor mici formații instrumentale, despre necesitatea unui repertoriu bine chibzuit, despre cei care îi trimit versuri, rugîndu-l să le compună muzica, sau cei care îi trimit compozițiile, rugîndu-l să le asculte...

— Ce crezi despre relația compozitor-interpret?

— Este absolut necesară, ba chiar obligatorie. Sînt numeroși tinerii care, fascinați de idealul de a cînta, cîntă oricum, orice... Ajutorul compozitorului ar trebui să conste nu în a-i înlesni interpretului o mai rapidă



Andrei Proșteanu: pentru o „simbioză” între poeți și muzică

memorare a firului melodic și a cuvintelor, ci în a-i deschide o triplă perspectivă de cunoaștere: intenție, melodie, interpretare. Să încerce, în doi, să descifreze și să redea acel ceva care merită comunicat publicului.

— Și „acel ceva...”

— ... de unde se obține? Din suflet.

6. Am întâlnit-o doar pe „625 de linii” — denumire-simbol a compoziției fonice a ecranului de televiziune. Ciudat, dar uneori aceste linii parcă hașurează, acoperă și anulează un interpret, pentru ca alteori să-l compună cu adevărat. Iluzie optică fericită: din aceste linii se adună, se conturează și prinde viață *Anda Călugăreanu*.

Am ascultat-o prima oară acum patru ani, interpretând șansonete, în transpuneri respectuoase până la fidelitate. Acum e cu totul altceva: o actriță de muzică ușoară, interpretă de microdrame muzicale, pline de expresivitate, de vervă, de gingășie, de viață.

Are o calitate (din păcate, atât de rară la interpreții de muzică ușoară de pretutindeni): umorul, prin care filtrează fiecare piesă, făcând-o accesibilă, plăcută și apreciată.

7. A debutat acum doi ani. De-atunci, melodiile „April”, „Noapte bună, Ioana”, „De ce mi-ai scris”, „De ce nu crezi?”, pe versurile lui Timotei Ursu. Apoi, „Drum nesfârșit”, „Un an”, „E inutil” și multe altele. Interlocutorul e, de astădată, tânărul compozitor *Andrei Proșteanu*. Tot ce-mi spune se leagă de „simbiozele” creației sale; povestește cum încearcă să-i apropie pe poeți de muzica ușoară. Apoi se dezlănțuie.

— Cu soliștii e problema... Nu-s pregătiți pentru interpretare completă. Bogardo nu s-a sfiit să declare că-și interpretează singur compozițiile, fiindcă „preferă să și le masacreze el, decât alții !...” Dar nu toți compozitorii pot deveni *cantautori*. În valorificarea unei piese de muzică ușoară se pun, în mic, problemele unui întreg spectacol; deci se simte lipsa mîinii experimentate a regizorului. Soliștii nu se pot autoregiza, nu știu nici să-și rezolve singuri problemele legate de ținută, de gest, de anumite nuanțe ale sensului. Cit despre orchestre, aici suferim din pricina incompetenței, și a neatenției în orchestrarea pieselor. Formațiile străine care interpretează melodii românești ne-o dovedesc cu prisosință !

Un spirit critic sever, care nu suportă „meșteșugăreala”. De ce să se simtă compozitorul ca un alchimist știind să prepare apa vie, dar condamnat s-o risipească pentru că nu are cum s-o pună în sticlă ? !

8. Stau toți șapte, pitici bine crescuți, și-n jurul lor plutește o Albă-ca-zăpada — noua melodie. Stau toți șapte, gravi, în jurul magnetofonului, ascultînd, înregistrată, noua lor piesă.

Cînd i-am cunoscut, cîndva, demult, acum un an, purtau plete, lanțuri zornăitoare, piei tăbăcite, și în spinare cite un difuzor, parcă de ocazie. Se adunaseră într-o formație: *Mondial*. De-atunci, și-au lepădat pletele și lanțurile, odată cu străduțele sonore. Nu-i de-ajuns să sune „tare”, să facă să vibreze diafragma. E altceva, mai greu, mai mult și mai de seamă: să facă să tresalte, doar un pic, cît o bătaie, inima auditorilor...

Au zece melodii înregistrate la radio și cam tot atîtea apariții pe micul ecran. În curînd, pe primul lor disc, patru melodii originale (de Gabriel Drăgan, solistul, și de Romeo Vanica, compozitorul formației).

Cîntă pentru colegii lor, adesea, la Student-Club.

— Cum sînteți primiți de către studenți ?

Se precipită amintirile: la Petroșani, studenții entuziaști și-au aprins fulare și i-au condus cu „torte” de la concert la cămin. La Cluj, tinerii care nu ezitaseră să azvîrle cu roșii într-un solist italian (!) — „de ocazie”



*Mihaela Mihai :  
...alură de liceană*

— i-au aplaudat frenetic. La Satu-Mare, au fost puși să cînte de cîte trei ori fiecare bucată...

— Care dintre melodiile voastre sînt cele mai solicitate ?

— „Romantă fără ecou“, „Primăvara“, „Ătît de fragedă“, pe versuri de Minulescu, Topîrceanu, Eminescu...

Stau toți șapte, pitici bine crescuți, și-n jurul lor se înfiripă noua melodie: „Romanța inimii“...

9. Mă uit la ochii aceștia căprui, rotunzi — și deci perpetuu mirați —, care mă privesc blînzi și curioși, mă uit și încă nu pot realiza că această făptură mică, mai tinăra decît „anii ei“, e una și aceeași cu solista al cărui nume se scrie îndeobște pe afișe cu litere cît ea de mari: *Mihaela Mihai*.

Potpuriu personal și subiectiv, mi se perindă prin minte melodiile *Acum, Îți mulțumesc, Glasul tău, Vîrsta întrebărilor...* Le urmează frînturi din poeziile Ioanei Diaconescu, ale lui Marin Sorescu, în armonii

tandre și rafinate ale lui Florin Bogardo: *Ora cîntecului, Într-o zi cînd m-am născut...*

Solista cu alură de liceană are un glas cald, catifelat, dozat cu sinceritate și credință. E destinată să cînte așa cum strunele violinei sînt făcute ca să vibreze.

De-ar trebui s-o definesc, i-aș spune: „sensibilă“ și aș adăuga, sentențios, că vocea trece, dar sensibilitatea rămîne...



Tinerii pe care i-am întîlnit poartă toți, deși nu în același fel, aceeași dulce, grea și fragilă povară: succesul.

El, publicul — înrăit adversar și entuziast prieten —, i-a încredințat-o fiecăruia. Dacă n-ai nimic să-i spui, îți întoarce spatele, ca un interlocutor ostil. Verdictul lui e necruțător, fără de apel. Nu-l poți reține cu nici un fel de artificii.

„Băutura fermecată și-a curmat efectele... — scria odată, cu nostalgie, Maurice Chevalier. Vraja s-a destrămat“... Deocamdată, însă el, publicul, le-a încredințat această dulce și grea povară, acest „bibelou de porțelan“.

*Petre Bokor*